



DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Se vedlagte adresseliste

Deres ref

Vår ref
201104688-/LF

Dato
22.12.2011

Høring av forslag til endringer i helseforetaksloven

Helse- og omsorgsdepartementet sender med dette forslag til endringer i helseforetaksloven på høring.

Det er ti år siden helseforetaksmodellen ble tatt i bruk som tilknytningsform for spesialisthelsetjenesten. I Meld. St. 16 (2010-2011) Nasjonal helse- og omsorgsplan (2011-2015) ble Stortinget orientert om at regjeringen, på grunnlag av de erfaringene som er gjort til nå, vil foreta en gjennomgang med sikte på mulige forbedringer i modellen og tilpasninger/endringer i lovverket, herunder vurdering av styringspraksis, og regional og lokal forankring. Det tas sikte på at gjennomgangen gjøres i denne stortingsperioden.

I innstillingen til meldingen til Stortinget, viser komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, til Soria Moria II-erklæringen som omhandler foretaksmodellen, og som slår fast at spesialisthelsetjenesten er et statlig ansvar, og at det vesentlige av tjenestene bør utføres gjennom de statlig eide helseforetakene. Flertallet mener at eierstyringen av foretakene som hovedregel bør konsentreres om overordnede forhold, men slår fast at dagens helseforetaksmodell ikke setter noen begrensning på eiers rett til å styre. Det vil alltid være politisk myndighet som har øverste beslutningskompetanse og ansvar for hvilke saker som skal styres politisk.

Komiteen støttet at det skal gjøres en gjennomgang og en evaluering med sikte på forbedringer av helseforetaksmodellen og nødvendige endringer/tilpasninger i

lovverket. Komiteen mener det er nødvendig at gjennomgangen gjøres i denne stortingsperioden. Komiteen mener at det i denne gjennomgangen og evalueringen må legges vekt på rolle, størrelse, befolkningsgrunnlag, funksjon og hvordan styrene fungerer, styrenes legitimitet, samt regional og lokal forankring.

Departementet mener at det på to områder er spesielt behov for å fremskaffe et bedre faktagrunnlag før det foretas en nærmere vurdering av om det bør foretas mer omfattende endringer av modellen. Det er ønskelig med en ekstern, uavhengig kartlegging av de regionale helseforetakenes roller, funksjon og ressursbruk innenfor systemet før det tas standpunkt til det regionale nivåets fremtidige rolle.

Styrene har ansvaret for oppnåelsen av de helsepolitiske målsettingene som settes for foretakene. Styrene skal bidra til å skape legitimitet for de regionale helseforetakene og helseforetakene som selvstendige virksomheter. Det vil derfor bli gjennomført en evaluering for å belyse om styrene faktisk bidrar til å fylle rollene de var tiltenkt i modellen og hvilken merverdi dette gir i et styringsmessig perspektiv. I denne sammenheng er det aktuelt å vurdere styrenes sammensetning og om prosessen for utnevning av flere aktive politikere bidrar til økt legitimitet og bedre lokal og regional forankring. Det er foretatt utlysning av oppdrag om "Kartlegging av de regionale helseforetakenes oppgaver og ressursbruk" og "Evaluering av rolle og funksjon for styrene for de regionale helseforetakene og helseforetakene". Det var frist for å komme med tilbud 1. desember 2011. Det forventes at arbeidet ferdigstilles sommeren 2012.

Forslaget til endringer i helseforetaksloven som sendes på høring nå, er basert på erfaringer med helseforetaksmodellen i praksis. I løpet av de ti årene som har gått har det blitt foretatt noen endringer i modellen uten at det har vært nødvendig med lovendringer, for eksempel krav om åpne styremøter. Departementet foreslår at disse endringene blir tatt inn i loven slik at loven selv kan gi et mer helhetlig bilde av helseforetaksmodellen. I tillegg foreslås å utvide de organisatoriske valgmulighetene som det i praksis har vist seg at det er behov for, for eksempel åpne for mer omfattende bruk av helseforetak som alternativ til ansvarlig selskap og aksjeselskap. Det foreslås også at den nasjonale styringen av spesialisthelsetjenesten i større grad synliggjøres i helseforetaksloven.

Høringsfristen er satt til 20. mars 2012.

Høringsnotat kan lastes ned fra helse- og omsorgsdepartementets internettsider på følgende adresse:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/dok/hoeringer>

Vi ber fortrinnsvis om at høringsuttalelser blir sendt elektronisk til:

Postmottak@hod.dep.no

Høringsuttalelser kan også sendes i papirversjon til:

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Med vennlig hilsen



Kari Sønderland e.f.
ekspedisjonssjef



Lise Forfang
spesialrådgiver

Vedlegg